

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У
БЕОГРАДУ
Гж1 2238/19
15.5.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Невенке Калуђеровић, председника већа, Зорице Смирчић и Зорице Вељић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА, чији је пуномоћник адвокат АБ, против тужене “Ехробанк” а.д. Београд, са седиштем у Београду, Далматинска бр.22, чији је пуномоћник адвокат АБ1, ради поништаја решења о отказу уговора о раду и враћања на рад, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П1.бр.2783/17 од 25.03.2019. године, у седници већа одржаној дана 15.05.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П1.бр.2783/17 од 25.03.2019. године у ставу првом и у ставу другом изреке у односу на тужбени захтев за враћање на рад и у ставу трећем изреке, па се **УСВАЈА** тужбени захтев тужиоца и поништава као незаконито решење тужене број 4300 од 13.12.2011. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду, са припадајућим анексима, а тужени се обавезује да тужиоца врати на рад и накнади му трошкове које је у поступку пред првостепеним судом имао у износу од 279.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате, а све у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде, а **ОДБИЈА СЕ** као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова парничног поступка.

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ СЕ** решење садржано у ставу другом изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1.бр.2783/17 од 25.03.2019. године, у делу у ком је одбачена тужба по тужбеном захтеву тужиоца да се обавезе тужени да га распореди на радно место које одговара његовој стручној спреми, знању и способности.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 33.000,00 динара, а **ОДБИЈА СЕ** захтев туженог за накнаду трошкова

жалбеног поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1.бр.2783/17 од 25.03.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца за поништај решења туженог број 4300 од 13.12.2011. године, којим је тужиоцу отказан Уговор о раду од 16.06.2016. године са анексима број I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII и IX и захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка; ставом другим изреке, одбачена је као недозвољена тужба по тужбеном захтеву тужиоца да се обавезе тужена да га врати на рад и радно место које одговара његовој стручној спреми, знању и способностима, а ставом трећим изреке обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 229.500,00 динара, са законском затезном каматом од дана када наступе услови за извршење пресуде до исплате.

Против наведене пресуде тужилац је благовремено изјавио жалбу побијајући је из свих законом прописаних разлога.

Тужени је дао одговор на жалбу.

Испитујући правилност ожалбене пресуде у границама овлашћења прописаних одредбом члана 386 ЗПП-а, Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужиоца делимично основана.

У поступку доношења ожалбене пресуде у преиначујућем делу нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП-а, на које другостепени суд пази по службеној дужности, нити друге битне повреде одредаба парничног поступка на које се указује жалбом.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку, тужилац је Уговором о раду закљученим међу парничним странкама дана 16.06.2006. године засновао радни однос код туженог ради обављања послова референта II (универзални шалтер). Анексом број VI уговора о раду од 22.06.2010. године, тужиоцу је поверено обављање послова сарадника у Одељењу за управљање готовином, а Анексом број VII истог уговора о раду од 19.08.2010. године, обављање послова сарадника за рад са клијентима у филијали, без навођења филијале у којој ће обављати рад. Анексом број IX уговора о раду од 28.10.2011. године измењена је тачка 4 уговора о раду од 16.06.2006. године и као место рада тужиоца одређена Филијала Београд 12, Главна 11-15. Доношењу Анекса број IX уговора о раду од 28.10.2011. године претходила је Одлука управног одбора банке број 547/11 од 21.10.2011. године, којом је измењена организациона структура банке утврђена Одлуком управног одбора од 21.04.2011. године, у складу са измењеном организационом шемом и шемом предвиђеног броја извршилаца за сваки систематизовани посао у банци, који чини саставни део назначене одлуке, а према којој је на пословима сарадника за рад са клијентима у Филијали Београд 12 - Земун, одређена два извршиоца. Одлуком управног одбора туженог број 553/11 од 09.11.2011. године, поново је измењена организациона структура банке у складу са измењеном организационом шемом која је дата у прилогу број 1, измењеном

шемом предвиђеног броја извршилаца за сваки систематизовани посао у банци која је дата у прилогу број 2 и који чини саставни део те одлуке. Према назначеној шеми, у Филијали Београд 12 - Земун брисани су послови сарадника за рад са клијентима. Управни одбор туженог на седници одржаној дана 18.11.2011. године донео је Предлог Програма решавања вишка запослених, којим је одређено да од укупног броја од 433 запослена, вишак запослених чини 69 запослених чији су послови брисани Изменама Правилника о организацији и систематизацији радних места којима није обезбеђена мера запошљавања, већ им се уз исплату отпремнине отказује уговор о раду. Предлог програма достављен је синдикату и Националној служби за запошљавање, а на седници управног одбора туженог од 09.12.2011. године, усвојен је Програм решавања вишка запослених. Оспореним решењем туженог број 4300 од 13.12.2011. године тужиоцу је с позивом на правила из члана 179 тачка 9 Закона о раду отказан уговор о раду са припадајућим анексима, јер је због економских, технолошких и организационих промена дошло до престанка потребе за обављањем послова које је запослени обављао, а нема могућности за његовим даљим радним ангажовањем на другим и сличним пословима. Истим решењем запосленом је одређена отпремнина у износу од 232.062,76 динара. Према разлозима садржаним у образложењу решења Одлуком о измени Правилника о организацији и систематизацији послова у банци од 09.11.2011. године брисани су послови сарадника за рад са клијентима у Филијали Београд 12, Главна 11-15, које је запослени обављао. Одлуком управног одбора послодавца усвојен је Програм решавања вишка запослених којим је запослени утврђен као вишак за чијим радом престаје потреба, а коме ће уговор о раду бити отказан уз претходну исплату отпремнине. По премештају на послове сарадника за рад са клијентима по Анексу уговора о раду број VI од 19.08.2010. године, тужилац је поверене послове обављао у више филијала туженог и то: у периоду од 02.09.2010. године до 24.11.2010. године у Филијали Београд 7 - Бежанијска коса; од 25.11.2010. године до 16.12.2010. године, у Филијали Београд 3 - Видиковац, ради замене одсутног запосленог; од 06.01.2011. године до 04.02.2011. године у Филијали Београд 1, Далматинска поново ради замене одсутног запосленог, у периоду од 07.02.2011. године до 02.09.2011. године поново у Филијали Београд 7 - Бежанијска коса, када је дошло до гашења те филијале, а у периоду од 06.09.2011. године до 18.11.2011. године у Филијали Београд 12 - Земун. Оценом изведених доказа првостепени суд је утврдио да назначеним изменама Правилника и донетим Програмом, нису укинута послови сарадника за рад са клијентима у осталим филијалама туженог у Београду, да назначеним Програмом тужени није утврдио критеријуме за утврђивање вишка запослених, јер су послови наведени у Програму престали да постоје, па разлог настанка вишка запослених није смањење обима посла, већ потпуни престанак потребе за њиховим обављањем, те да у време доношења оспореног решења тужени није имао друго одговарајуће радно место на које би тужилац могао бити премештен. Тужилац је ради поништаја Анекса број VI и VII уговора о раду покренуо радни спор пред Првим основним судом у Београду који се води под бројем П1 13158/10 и у којем је одређен прекид поступка до правноснажног окончања ове парнице.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио неоснованим чињеничне наводе тужбе да је Анексом уговора о раду од 28.10.2011. године тужилац из шиканозних разлога премештен у Филијалу Београд 12 - Земун, непосредно пре него што ће послови тог радног места бити брисани из организационе структуре банке, услед чега је оглашен вишком запослених, налазећи да у време

закључења тог анекса уговора о раду тужена није могла знати да ће престати потреба за обављањем послова тужиочевог радног места у назначеној филијали, да су ови разлози непредвидиви и узроковани сталних потребама послодавца у реалном и датом тренутку, да је послодавац овлашћен да у складу са својим потребама врши измену систематизације радних места и укине послове уколико сматра да нема интерес и потребу да они и даље постоје, да је у конкретном случају укидање тужиочевог радног места последица опште рационализације рада код тужене, то доношењем оспореног решења тужени послодавац није злоупотребио своје право иако су послови поверени тужиоцу назначеним анексом, наставили да се обављају у другим филијалама туженог у Београду, те да у конкретном случају тужени послодавац није био дужан да применом критеријума утврди ко је од запослених вишак, јер су послови тужиочевог радног места у назначеној филијали, као посебној организационој целини, укинута. Из изложених разлога, првостепени суд је као неоснован одбио постављени тужбени захтев тужиоца за поништај оспореног решења о отказу уговора о раду.

Једно од основних начела облигационих односа, у које спада и радни однос, је забрана злоупотребе права. Према правилима из члана 13 ЗОО, забрањено је вршење права из облигационих односа противно циљу због ког је оно законом установљено или признато.

Према правилима из члана 153 Закона о раду, послодавац је дужан да донесе Програм решавања вишка запослених ако утврди да ће због технолошких, економских или организационих промена у оквиру периода од 30 дана доћи до престанка потребе за радом запослених на неодређено време и то, између осталог, за најмање тридесет запослених код послодавца које има у радном односу преко триста запослених на неодређено време. Програм решавања вишка запослених према правилима из члана 155 истог закона, између осталог, мора да садржи критеријуме за утврђивање вишка запослених.

У конкретном случају, Анексом број VII уговора о раду од 19.08.2010. године, тужиоцу је поверено обављање послова сарадника за рад са клијентима у филијали, без навођења филијале у којој обавља рад, по назначеном анексу уговора о раду, тужилац је ове послове обављао у више филијала туженог у Београду (Филијала Бежанијска коса, у периоду од 02.09.2010. године до 24.11.2010. године и у периоду од 07.02.2011. године до 02.09.2011. године, у Филијали Видиковац у периоду од 25.11.2010. године до 16.12.2010. године ради замене одсутног запосленог, у Филијали Далматинска у периоду од 06.01.2011. године до 04.02.2011. године ради замене одсутног запосленог, а након укидања Филијале на Бежанијској коси од 06.09.2011. године до 18.11.2011. године у Филијали Београд 12 - Земун. Анексом број IX уговора о раду, тужиоцу је само одређено место рада и то Филијала број 12 - Земун, а доношењу тог анекса претходила је Одлука управног одбора тужене од 21.10.2011. године, којим је измењена организациона структура банке утврђена Одлуком управног одбора од 21.04.2011. године којом су на пословима сарадника за рад са клијентима у Филијали Београд 12 - Земун одређена два извршиоца. Одлуком управног одбора туженог донетом само осамнаест дана касније, 09.11.2011. године, поново је измењена организациона структура и шема предвиђеног броја извршилаца, којом су у Филијали Београд 12 - Земун брисани послови сарадника за рад са клијентима. На седници од 18.11.2011. године управни одбор туженог донео је Предлог Пргорома решавања вишка запослених

којим је одређено да од укупног броја 433 запослена, вишак запослених чине 69 запослених чији су послови брисани Изменама Правилника о организацији и систематизацији радних места, којима није обезбеђена мера запошљавања већ им се уз исплату отпремнине отказује уговор о раду, а на седници управног одбора тужене од 09.12.2011. године усвојен је назначени Програм решавања вишка запослених, којим тужени није предвидео критеријуме за одређивање вишка запослених, јер на назначеним пословима није вршио смањење броја запослених, већ укидао послове. Решењем туженог од 13.12.2011. године тужиоцу је као запосленом за чијим радом је престала потреба, отказан уговор о раду уз исплату отпремнине. Назначеним организационим променама нису укинута послови сарадника за рад са клијентима у другим филијалама туженог у Београду.

Из чињенице да је Анексом број VII уговора о раду тужиоцу поверено обављање послова сарадника за рад са клијентима у филијали, без навођења филијале у којој је дужан да обавља рад, те чињенице да је до закључења анекса број IX уговора о раду (Анексом број VIII само је извршена корекција уговора због усвајања Колективног уговора), тужилац обављао те послове у више филијала туженог у Београду без закључења посебног анекса уговора о раду, произилази да су назначени послови систематизовани као посебни послови на нивоу филијале тек Одлуком о измени организационе структуре банке од 21.10.2011. године, а да су ови послови брисани Одлуком управног одбора тужене од 09.11.2011. године, којим је измењена организациона структура и шема предвиђеног броја извршилаца за сваки систематизовани посао у банци, само 18 дана касније, након чега је тужени 18.11.2011. године донео Предлог Програма решавања вишка запослених који је усвојио на седници од 09.12.2011. године, а којим није утврдио критеријуме за одређивање вишка запослених.

У датој ситуацији, по правном схватању овог суда, послови сарадника за рад са клијентима у филијали до доношења Одлуке управног одбора о измени систематизације од 21.10.2011. године нису били систематизовани на нивоу филијале као посебне организационе јединице, већ на нивоу целе банке, извршеним организационим променама од 09.11.2011. године ти послови нису укинута у свим филијалама туженог у Београду, па је тужени у циљу избегавања законске обавезе да Програмом решавања вишка запослених утврди критеријуме за одређивање вишка запослених у случају смањења броја извршилаца на одређеним пословима, о чему се заправо ради, прво изменио организациону структуру Одлуком од 21.10.2011. године, а потом Одлуком од 09.11.2011. године укинуо назначене послове у одређеним филијалама. Тако је тужилац Анексом број IX уговора о раду од 28.10.2011. године распоређен на послове које је тужени укинуо већ после 18 дана и због тога запосленом отказао уговор о раду, а да претходно, применом критеријума за утврђивање технолошког вишкан није извршио оцену резултата стручних и радних способности запослених на тим пословима у свим филијалама тужене у Београду. Из изложених разлога, по оцени овог суда, тужени послодавац је незаконито поступио када је тужиоцу отказао уговор о раду, због чега је преиначена ожалбена пресуда и усвојен тужбени захтев тужиоца за поништај оспореног решења. Последица поништаја незаконите одлуке послодавца о отказу уговора о раду запосленом, је враћање запосленог на рад, па је обавезан тужени да тужиоца врати на рад.

Не спада у судску надлежност изрицање обавезе послодавцу да запосленог распореди на послове који одговарају његовој стручној спреми, знању и способностима, јер се то питање решава сагласношћу воља послодавца и запосленог закључењем уговора о раду односно анекса уговора о раду о извршењу одлуке донете у смислу правила из члана 191 став 1 Закона о раду, због чега је у погледу овог тужбеног захтева, као неоснована одбијена жалба тужиоца и потврђено решење садржано у ставу другом изреке ожалбене пресуде.

Тужилац није успео само у незнатном делу свог захтева због ког нису настали посебни трошкови, па је преиначено и решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу првом и трећем изреке ожалбене пресуде и одбијен захтев туженог за накнаду трошкова парничног поступка, а тужени обавезан да тужиоцу накнади трошкове које је у поступку пред првостепеним судом имао и то: за састав тужбе и три поднеска у износу од по 16.500,00 динара, за састав жалбе од 13.08.2013. године и састав ревизије у износу од по 33.000,00 динара, за заступање тужиоца на шест одржаних рочишта у износу од по 18.000,00 динара и четири неодржана рочишта у износу од по 9.750,00 динара, што чини укупан износ од 279.000,00 динара. На досуђени износ трошкова парничног поступка тужиоцу припада и законска затезна камата од дана извршности пресуде до исплате, у смислу правила из члана 277 ЗОО.

С обзиром на исход спора и успех странака у њему, тужени је обавезан и да тужиоцу накнади трошкове жалбеног поступка насталих на име састава жалбе у износу од 33.000,00 динара, а одбијен је као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова насталих на име састава одговора на жалбу.

Из изложених разлога, применом одредбе члана 394 тачка 4, 401 тачка 2 и 165 ЗПП-а (“Службени гласник РС” бр.72/11, 55/14), одлучено је као у изреци пресуде.

**Председник већа-судија
Невенка Калуђеровић с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић